

Motion till riksdagen

1987/88:Fö509

av Olle Östrand m. fl. (s)

om skyddsrum

Enligt nu gällande försvarsbeslut erhöll skyddsrumproduktionen en annan inriktning bl. a. för att det skulle ta alltför lång tid att med tidigare produktionsinriktning lösa brister på skyddsrum. Den nya inriktningen innebär att skyddsrumproduktionen skall styras till de mest utsatta områdena i skyddsrumsorterna. Dessutom skall särskilda åtgärder vidtas för att minska bristerna i framför allt de tre storstadslänens innerområden, genom att öka takten på att utföra skyddsrum i befintlig bebyggelse, tunnlar m. m.

Med särskilt utsatta områden menas att vissa militära bekämpningsmål finns i omedelbar närhet (inom 200 m från punktmål och 800 m från ytmål).

Vid bedömningen av bekämpningsmål togs ingen hänsyn till befolkningskoncentrationen eller till att olika typer av industrier kan utgöra intressanta anfallsmål.

Synen på vad som kan vara bekämpningsmål har förändrats ett flertal gånger efter andra världskriget. Detta gäller även andra taktiska regler som styr civilförsvarsverksamheten.

Skyddsrumproduktionen är en mycket långsiktig investering (50 år). Under en så lång tidsrymd kommer med all sannolikhet synen på vad som är anfallsmål avsevärt att förändras. Detta gäller också de taktiska regler som styr civilförsvarsverksamheten i övrigt. Förhållandet att använda de taktiska regler som ligger till grund för operativa beslut vid ett visst tillfälle för styrning av skyddsrumproduktionen innebär att nya brister av skyddsrum skapas. 1956 års beslut att undanta de 14 största städernas innerområden är ett exempel på vad sådana beslut kan medföra.

Nu gällande inriktning innebär att många i krig samhällsviktiga verksamheter byggs utan skyddsrum eftersom dessa är belägna utanför de mest utsatta områdena med nuvarande målanalys som grund. Exempelvis uppförs barnstugor i tätbebyggda områden utan skyddsrum, vilket medför att kommunerna måste planera för att flytta delar av barnomsorgen långt från de områden där befolkningen har sina bostäder. Många andra samhällsviktiga verksamheter som behövs för försörjning av befolkningen och det militära försvaret kommer också att sakna skydd, trots att dessa verksamheter måste utnyttjas i krig utan möjlighet att flytta.

Från regionalpolitisk synpunkt är skyddsrumsanslagen ett bra instrument att utnyttja för att minska obalansen i de olika regionerna. Försvarsbeslutet innebar i stället att denna obalans accentuerades ytterligare. Den överhett-

ning inom byggnadssektorn som under överskådlig tid kommer att råda i storstadsområdena har medfört att kostnaderna för bristtäckningen stiger snabbt, vilket i sin tur medför att tillgången på medel ytterligare reduceras i övriga landet.

Skyddsrum bör utföras i anslutning till nybyggnad i skyddsrumsorternas tätbebyggda områden och för samhällsviktiga verksamheter som måste fortsätta sin verksamhet i krig. Regional hänsyn och kostnadsnivåer bör också vägas in vid styrning av skyddsrumproduktionen i befintlig bebyggelse.

Mot. 1987/88

Fö509

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om byggande av skyddsrum.

Stockholm den 20 januari 1988

Olle Östrand (s)

Olle Westberg (s)

Iris Mårtensson (s)

Ing-Marie Hansson (s)

Wivi-Anne Cederqvist (s)

Axel Andersson (s)